ומודה בקנס פטור. והרי לא תבעו אלא קנס לבדו ועליו נשבע וכיון דאי אודי ליה קמן לא משלם כי כפריה נמי לאו ממונא כפריה: **כמ הניזונים מן האחין.** שכך הוא תנאי כתובה בפרקין (לקמן דף נב:) בנן נוקבן דיהווין ליכי מינאי איתון יהון יתבין בביתי ומיתזנן מנכסיי עד דתלקחון לגוברין:

לאו מדידהו. אלא מתנאי כתובת אמן: **אלמנה ניזונת מנכסי יתומים.** דהאי נמי תנאי כתובה הוא בפרקין [שם] אם תהא יתבת בביתי ומיתזנת מנכסי כל ימי מיגר אלמלותיך: **ומעשה ידיה שלהן.** אלמא במקום אב קיימי: **כמו ניחא ליה בהרווחה.** שתרויח מעשה ידיה (א) לבד מפרנסתה: **אלמנה אצל הבת.** מי שמת והניח אלמנה וכתב: **בנכסים מועטין.** שאין בהן כדי פרנסת שנים עשר חודש כדאמר בפ' מי שמת בב"מ [קלט.] וקתני [שם] הבנות יזונו והבנים ישאלו על הפתחים: **טעמא דבחיי האב.** עשתה וזכה בו האב להוריש לבניו: **הא לאחר מיתת האב.** עשתה הוי לעצמה מדאלטריך לתנא לאשמועינן: **לא בשאינה ניזונת.** כגון שלא היו נכסים: **מאי למימרא.** דיוקא לא אלטריך לאשמועינן דעשתה לאחר מיתת האב לעצמה ואי לאשמועינן היא גופה דמה שעשתה בחיי האב לאחיים פשיטא דהא זכה ביה אב דממונא הוא ולאו קנסא: **אפי' למאן דאמר.** במסכת גיטין (יב.) פלוגתא: **להעדפה.** לעולם לדיוקא דילה אלטריך לאשמועינן דמעשה ידיה לאחר מיתת אב לעצמה ובשאינה ניזונת דלא תימא זכות שזיכתה תורה לאב בבתו ממון הוא להוריש לבניה ודקשיא לך במאי תיתזון הא לא גרעה מעבד עברי כי אלטריך לאשמועינן להעדפה שמעשה ידיה עודף על מזונותיה אלטריך לאשמועינן: **אמר רבא וכי נברא רבה ברב יוסף.** דאותבה להא תיובתא לא הוה ידע דאיכא העדפה ומלי לדחויי ולשנויי בשאינה ניזונת ולהעדפה ואפ"ה אותבה אלא ע"כ רב יוסף טעמא ידע דתיובתא מעלייתא היא והכי קשיא ליה ממתני' אדרב ששת: **דקתני.** מתני' מציאתה עם מעשה ידיה ולמה לי למתנייה והא לא שייך למיתני אע"ג שלא נבעה דממאן נבעה: **אלא לאו ה"ק מעשה ידיה במציאתה.** דמה שעשתה בחיי האב לאב וליורשין ומה שעשתה לאחר מיתת האב לעצמה: **מה מציאתה כו'.** דמציאתה פשיטא לן דלעצמה דהא אפי' בחיי האב לא זכי בהן אב אע"פ שמוכה על שלחנו כדאמרינן בב"מ (דף יב:) ומשום איבה דיורין דאינו חייב במזונותיה בחייו כדתנן בפירקין) האב אינו חייב במזונות בתו ואי אמרת מציאתה לעצמה תו לא יהיב לה מזונות ולקמן בפירקין) נמי אמרי' זכאי במציאתה משום איבה אבל אחין על כרחייהו מתזנא מנכסי האב: **דכתיב והתנחלתם אותם.** עבדים כנענים: **זכות בתו.** זכות שזיכתה לו תורה בבתו: **ואימא בפתוי הבת וקנסות.** דאונס וחבלות הכתוב מדבר אבל מעשה ידיה דמידי דשכיח ואפקרי בה ממונא דהא מיתנייהו אימא דידהו הוי: **נערה דגופא הוא.** ונערה לא זכי ליה רחמנא לאב כדתניא בהחובל (ב"ק פז:) בבנו ובבתו הקטנים יעשה להם סגולה:

ומודה בקנס פטור ורבנן סברי כי קא תבע בושת ופגם קא תבע במאי קא מיפלגי א"ר פפא ר"ש סבר (ב) לא שביק אינש מידי דקיץ ותבע מידי דלא קיץ ורבנן סברי לא שביק אינש מידי דכי מודי ביה לא מיפטר ותבע מידי דכי מודה ביה מיפטר **בעא מניה רבי אבינא מרב ששת** בת הניזונת מן האחין מעשה ידיה למי במקום אב קיימי מה התם מעשה ידיה לאב ה"נ מעשה ידיה לאחין או דלמא לא דמי לאב התם מדידיה מיתזנא הכא לאו מדידהו מיתזנא א"ל תניתוה (ג) אאלמנה ניזונת מנכסי יתומים ומעשה ידיה שלהן מי דמי אלמנתו לא ניחא ליה בהרווחה בתו ניחא ליה בהרווחה למימרא דבתו עדיפא ליה מאלמנתו והאמר רבי אבא א"ר יוסי (ד) עשו אלמנה אצל הבת כבת אצל אחין בנכסין מועטין מה הבת אצל אחין (ה) הבת ניזונת והאחין ישאלו על הפתחים אף אלמנה אצל הבת (ו) אלמנה ניזונת והבת תשאל על הפתחים לענין זילותא אלמנתו עדיפא ליה לענין הרווחה בתו עדיפא ליה מתיב רב יוסף (ז) מעשה ידיה ומציאתה אע"פ שלא גבתה מת האב הרי הן של אחין טעמא דבחיי האב הא לאחר מיתת האב לעצמה מאי לאו בניזונת לא בשאינה ניזונת אי בשאינה ניזונת מאי למימרא אפילו (ח) למ"ד יכול הרב לומר לעבד עשה עמי ואיני זנך ר"ה"מ בעבד כנעני דלא כתיב ביה עמך אבל עבד עברי דכתיב ביה (ט) עמך לא כל שכן בתו אמר רבה בר עולא (י) לא נצרכה אלא להעדפה אמר רבא (יא) גברא רבה כרב יוסף לא ידע דאיכא העדפה וקמותיב תיובתא אלא אמר רבא רב יוסף מתני' גופא קשיא ליה דקתני מעשה ידיה ומציאתה אע"פ שלא גבתה מציאתה ממאן גביא אלא לאו הכי קאמר מעשה ידיה במציאתה מה מציאתה בחיי האב לאב (יב) לאחר מיתת האב לעצמה אף מעשה ידיה נמי בחיי האב לאב לאחר מיתת האב לעצמה ש"מ איתמר נמי א"ר יהודה אמר רב (יג) בת הניזונת מן האחין מעשה ידיה לעצמה אמר רב כהנא מ"ט דכתיב (יד) והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם (טו) אותם לבניכם ולא בנותיכם לבניכם מגיד שאין אדם מוריש זכות בתו לבנו מתקיף לה רבה ואימא בפיתוי הבת וקנסות וחבלות הכתוב מדבר וכן תנא רב חנינא בפתוי הבת וקנסות וחבלות הכתוב מדבר (יח) חבלות צערא דגופא נינהו (יט) אמר רבי יוסי בר חנינא

שפצעה

[רבי שבעון סבר כו'. והשתא פליגי בתרתי בעמד בדין ובדלא עמד בדין אבל קשה דסוף סוף כיון דלריך לומר דפטור מקרבן אע"ג דאי מודה מיחייב ח"כ בתנם דתקן למלק בין קנס זה לשאר קנסות אלא דוה ליה לרמימר כי קאמר רבה דממונא הוי לענין הודאה וע"ק לאבי אמאי תלי ר"ש קרבן שבועה בהודאה אדרבה הודאה תליא בקרבן שבועה ועוד היכי הוה בעי למילף הודאה מקרבן הרי קרקעות דפטור מקרבן אע"ג דאי מודה מיחייב ועוד הא דאמר לקמן הא עמד בדין משלם כו' משמע אאונס ומפתה דקאי ביה אם עמד בדין חייב קרבן אע"ג דלא בגרה ומתה ומפרש ר"י דאביי מיבעיא ליה כיון דאינו מוריש לבניו אפי' עמד בדין לר"ש בתמני' משום דאין אדם מוריש זכות בתו לבנו ומשיב זכות בתו הילכ כל זמן שלא בא לידו ה"ה לענין שבועה דרחוי למעבד מוכחא אע"פ שמתון גמור הוא לענין הודאה כשמודה כשעמד בדין מ"מ שם קנס עליו כיון דאם היה מודה נאונס ופיתוי ולא היה מודה שעמד בדין פטור

וסוף הסוגיא מ"מ לא יתיישב]:

בת הניזונת מן האחין מעשה ידיה למי. מדאלוריתא פשיטא ליה דהוי לעצמה כדדרשינן לקמן מוהתנחלתם אלא מדרבנן בעי מדאלי טעמא במזונות ומדמייתי עלה מאלמנה ומיבעיא ליה כיון דניזונת משלהן מי התקינו להו רבנן מעשה ידיה תחת מזונות או לא וכן משמע כל הסוגיא ולקמן דבעי מ"ט דרב ה"מ למיבעי נמי מ"ט דרב ששת דמדאוריתא מודה דהוה לעצמה אלא נקט רב משום דקאמר בהדיא דמעשה ידיה לעצמה אף מדרבנן וקא מגמגם רשב"א דהכא משמע דטפי הוי מעשה ידיה שלה כיון שניזונת בעל כרחה בתנאי ב"ד ממה שהיתה ניזונת מדעתה ולקמן ברים אלמנה (דף לה:) גבי אלמנה משמע דאיפכא דאדרבה כיון שניזונת ע"י תנאי ב"ד הוה מעשה ידיה שלהן טפי ממה שהיתה ניזונת מדעתה ול"ע (ג) [ודוחק לחלק בין אלמנה לבת דניחא ליה בהרווחה דמ"מ סברא הוי איפכא]:

עשו אלמנה אצל הבת כבת אצל האחין. וא"ת אלמנה אצל הבת הכא אמאי קרי ליה נכסים מועטין בשלמא גבי בת אצל אחין מפרש בפ' מי שמת (ב"ב קלט: ושם) כדי שיזונו אלו ואלו עד שיגדלו אבל הכא אין שייך אותו שיעור שהאלמנה יש לה לעולם מזונות וגרלה לר"י דדוקא כשיש אלמנה ובנים ובת תקנו לאלמנה ונתנו לה מה שהיה (ב) ליקח לבת והיינו עד שתיבגר הבת אבל כשאין אלא אלמנה ובנים או אלמנה ובת שהבת יורשת לא עשו תקנה בשביל האלמנה דמשום אלמנה לא רצו להפקיע כח הירושה אלא כשכבר הפקיעו בשביל הבת ובשביל הבת הפקיעו טפי לפי שהיא יורשת כשאין בנים וכן משמע בירושלמי בפרק מי שמת דאמר התם אין האלמנה דוחה את הבנות ולא הבנות דוחות את האלמנה ופעמים שהאלמנה דוחה את הבנות על ידי בנים ואת הבנים על ידי הבנות: **לא** בשאינה ניזונת. פירוש מן האחים אבל מן האב היתה ניזונת ומשום הכי פריך אי בשאינה ניזונת מאי למימרא דפשיטא דלאחר מיתת האב לעצמה ומשום היא גופה דמת האב הרי הן של אחין נמי לא אלטריך הואיל וניזונת היתה מן האב פשיטא דיורשין אותו ואת ספרים דלא גרסי מאי למימרא אלא גרסי אי בשאינה ניזונת אפי' למ"ד כו' וכן עיקר ומייתי בשאינה ניזונת לא מן האב ולא מן האחין דאחר מיתת האב אינה לן למידק דומיא דבחיי האב ופריך אגופה אמאי מת האב הרי הן של אחין הא אפי' אב עצמו אין לו כיון שאינה ניזונת ממנו: **ל"ג** בי טוב לו בספרי (פ' ראה) לא מפיק ליה מהאי קרא אלא דרשי לה מכשכיר כתושב יהיה עמך ומיותר הוא עמך דה"מ למכתב כשכיר כתושב יהיה עד שתת היובל אבל כי טוב לו עמך אינו אלא סיפור דברים בעלמא (ט): **מגיד** שאין אדם מוריש זכות בתו לבנו. תימה אמאי אלטריך קרא לבני הא היא גופה לא נפקא לן דמעשה ידיה לאביה אלא מלאמה מה אמה מעשה ידיה לרבה אף בת מעשה ידיה לאביה ואמה גופה אינה עובדת לא את הבן ולא את הבת כדאמרי' בפ"ק דקידושין (דף יח:) וגרלה לרשב"א דלא אלטריך אי קרא אלא משום קטנה דהקישא לא אלטריך אלא לנערה אבל לקטנה לא לריך הקישא דהשתא זבוני מזבן לה מעשה ידיה מיבעי. (י) [א"א אי לאו אי קרא ה"א] לאמה לקטנה אלטריך לאשמועינן דאין דומיא לאמה ולא הוה ידע' נערה אבל תימה דהשתא זבוני מזבן לה הוי ק"ו ונימא דין): **חבלות** דידה נינהו. ואם תאמר וכי אם קינן ידיה לא תהיה חבלה של אב והלא מפסיד מעשה ידיה ואמרינן בהחובל (ב"ק דף פז.) הקונץ יד עבד עברי של חבירו (יא) נותן דמי שבת גדולה לעבד ודמי שבת קטנה לרבו ורבנן אמרי יתן הכל לעבד וילקח בהן קרקעות (יב) והוא אוכל פירות ויש לומר דפשיטא ליה דמיירי בחבלות קטנות שאין בהן ביטול מלאכה דאי יש בהם הפסד מעשה ידיה אמאי אין מורים לבנו כמו שמורים מעשה ידיה להכי פריך דידה נינהו:

מ) שבועות לח:. ב) לקמן פא. לה:. ג) ב"ב קמ: [ע"ש], ד) [לעיל מב.], ה) [ב"מ לג.] ב"ק פז: [לקמן נח: גיטין יב.], ו) ב"ק פז:, ז) [זבחים מד. ק:], ח) קידושין נז:, ט) ב"ק פח., י) [לקמן דף מט.], כ) [דף מו:], ל) מ"י כ"ר, מ) [וע"ע תוס' קדושין נו. ד"ה כי וכב"ק פז: ד"ה דמיגו], נ) מ"י כ"ר, ס) [צ"ל והרב].

תורה אור השלם

1. כְּשָׂכִיר כְּתוֹשָׁב יִהְיֶה עִמָּךְ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל יַעֲבֹד עִמָּךְ: ויקרא כה מ
1. וְהָיָה כִּי יֹאמַר אֵלֶיךָ לֹא אֵצֵא מֵעִמָּךְ כִּי אָהַבְךָ וְאֶת בֵּיתֶךָ כִּי טוֹב לוֹ עִמָּךְ: דברים טו טז
2. הִתְנַחֲלֻתָם אֹתָם לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לָרֶשֶׁת אֲחֻזָּה לְעֹלָם בָּהֶם תַּעֲבֹדוּ וּבְאַחֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ בְּאָחִיו לֹא תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ:
ויקרא כה מו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כתו כו' לבד מפרנסתה. נ"ב כלומר גדוניתה: (ב) תד"ה עשו כו' שהיה לה ליקח: (ג) ד"ה תבעת כו' אל מכירו אביי אמר עתן וכו' ורבא אמר יתן:

מוסף רש"י

מעשה ידיה. שעשתה בחיי אביה, אע"פ שלא גבתה. כגון שכר פעולה, מת האב הרי הן של אחיין. דמשמע לעולם זכה בו האב, ולא דמי לקנס דלא הוי ממון עד שעמד בדין ויעידוהו דהא אי הוי מודה מיפטר (לעיל מב:). יכול הרב לומר לעבד. כנעני, עשה עמי. מלאכה, ואיני זנך. אלא חזור על הפתחים (גיטין יב:). להעדפה. המותר על מזונותיה (ב"ק פז:). זכות בתו. זכות שזכתה לו תורה בשבת בתו (קדושין סז:).

עין משפט נר מצוה

ו א מי' פ"ח מהל' אישות הל"ח סמג לאוין פ"ל עשין לה"ע מ"ו מי' לה סעי' ג:
ז ב מי' פי"ט שם הל' ז ופ"ה מהל' נחלות הל"ב סמג שם עשין ע"ב שם סי' קיב סעי' יח:
ח ג מי' פי"ט מהל' אישות הל' כא סמג שם עשין ע"ב שם סעי' עז וסי' לג סעי' ד:
ט ד מי' פ"ט מהל' עבדים הל"ז עשין ע"ב יו"ד סי' רסז סעי' כ:
י ה ו מי' פי"ט מהל' אישות הל' יא ופ"ב מהל' עבדים הל' עז סמג עשין פג עשין ע"ב סי' קיב סעי' ב:
יא ז ח מי' פ"ד מהל' חובל הל' יד סמג עשין נ עשין מו"מ סי' תכד סעי' ו:

תוספות רי"ד

בעא מניה רבינא מר"ש בת הניזונת מן האחין מעשה ידיה למי. אחים במקום אב קיימי מה התם מעשה ידיה לאב ה"נ מעשה ידיה לאחין. א"ד לא דמי [לאב] התם מדידיה מיתזנא הכא לאו מדידהו מיתזנא אלא מתנאי ב"ד קאכלי פי' שכך כתבו לה בכתובתה בנין נוקבין דיהוי ליכי מינאי אנן מיתזנין וכו' א"ל תניתוה אלמנה ניזונת מנכסי יתומים ומעשה ידיה שלהן. פי' והאי נמי תנאי כתובה הוא שכך כותב לה ואת תהא יתבא בביתי ומיתזנא וכו' אלמא במקום אב קיימי מי דמי אלמנותו לא ניחא ליה בהרווחה בתו ניחא ליה בהרווחה. ור"י פשיט מדקתני מעשה ידיה ומציאתה אע"פ שלא גבתה מת האב הרי הן של אחין. בשלמא מעשה ידיה איכא גוביינא אלא מציאתה ממאן גביא אלא לאו הכי קאמר מעשה ידיה כמציאתה מה מציאתה בחיי האב לאב לאחר מיתת האב לעצמה פי' דמציאתה פשיטא לן דלעצמה דהא אפילו בחיי אביה לא זכי כהו האב אלא משום איבה שסמוכה על שלחנו ואינו חייב לזונה בחיי אבל אחין בע"כ יהבו לה מזוני (ו) בחיי אביה לפיכך אינם זוכים במציאתה אף מעשה ידיה בחיי אב לאב לאחר מיתת האב לעצמה. איתמר נמי אר"י א"ר בת הניזונת מן האחים מעשה ידיה לעצמה אמר (ר"ה) [רב כהנא] מ"ט דרב דכתיב והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם אותם לבניכם ולא בנותיכם לבניכם. מגיד לך הכתוב שאין אדם מוריש זכות בתו לבנו:

(ו) ל"ל יהבי לה מזוני מנכסי אביה.

שפצעה בפניה. ואם תאמר תקשי הך ברייתא לרב וריש לקיש דמשמע בהמובל (ב"ק דף פז: ושם) דפליגי מרבי יוחנן דאמר פצעה בפניה דהוי דאב ויש לומר דבפחת דעד הנערות מודו כולי עלמא דהוי דאב שמפסיד במה שהיה יכול למוכרה והתם פליגי במה שהיא נפחתת גם מנערות ומילך וסבר רבי יוחנן דכל הפחיתה הוא דאב הואיל ונעשה לה בעוד שהיא ברשות אב אי נמי בפחיתת מכירה מודו כולי עלמא דהוא דאב והתם פליגי במה שנפחתה לקידושין דסבירא להו לרב וריש לקיש דלא זכיא ליה רחמנא אלא קידושין ממש [ו][וריב"א פירש תע"ג דפליגי בפצעה בפניה בקנ"ל לה ידיה מודו כולי עלמא דהוי דאב ומוקמי הך ברייתא דהכא בחבלות גדולות וסברי נמי דאין אדם מוריש מעשה ידיה לאחין]:

טעמא דהשיאה וגרשה וכו'. משום מאן דאמר מעיין גורס (ימות דף סד:) דייק לה מסיפא ואם תאמר ותקשי ליה מרישא דמשמע דמזל גורס ויש לומר דמלי למימר דנקט רישא לגבי סיפא וריב"ן מוקי כולה מתניתין בשאשה אחת ומפרש הכי טעמא דהשיאה וגרשה אחר שאירסה ונתארמלה הא השיאה ונתארמלה תו לא הוי מלי למימר השיאה שנית ואין נראה לר"י דאם כן לא הוה מלי מוכח אלא למאן דאמר מזל גורס דלמאן דאמר מעיין גורס אכתי הוי מלי למתני תו השיאה ואם כן תקשי ליה ממתני' דהכא: **ומיגבא מאימת גביא.** פירש בקונטרס אי משעת אירוסין דהא מהכיא שעתא איחייב ליה בתקנתא דרבנן או דלמא עד שעת כתיבה דהוא בשעת הכא ועוד מדנקט מאימת גביא משמע דבגשואה בעי מאיזה זמן טורפא ואמאי ליבעי אי כל אירוסות טרפי ממשעבדי או לא ונראה לר"י דדוקא בהך דמיירי רבי יהודה בה במארס את בתו ובגרה ואחר כך ניסת קא בעי דאי טעמא דמודה משום דלא נכתבו ברשותו הוי טעמא משום דבשעת כתיבה מחלה לשיעבודא דלא תקינו ליה רבנן לגב אלא בשלא מחלה ואם כן איכי גופה נמי לא גביא מידי או דלמא טעמא דר' יהודה לאו משום דמחלה לשעבודא קמא קאמר אלא משום דלא תקינו לגב זכיה בשלא נכתבה ברשותו ומיהו היכא דלא נכתבה כלל פסיקא דהוי דאב כגון שגירשה מן האירוסין ואם כן גביא מזמן ראשון ודוחק להעמיד כולה שמעתין אליבא דרבי יהודה ונראה לרש"י דאליבא דרבנן בעי ובעי טפי הכא מבעלמא היכא דליכא גב דהכא אם נתארמלה או נתגרשה מן האירוסין היתה הכתובה של אב וכי היכי דמפסיד כחו האב בשעת גשואין מספקא ליה אם גם היא מפסדת: הכא

לזמן שני דאי מפקא למיגבי בשל שלש מאות נמצאו שטרי הלקוחות קודמין: **גובה.** מאתים וטורפא לקוחות מזמן הכתוב: **ואם איתא.** דסבר רב הונא חוב ראשון מזמן ראשון ותוספת מזמן שני ה"נ תיגבי מאתים מזמן ראשון ומאה מזמן שני: **כיון דלא כתיב בה.** בכתובה שניה: **לביתי ואוסיפית לך תלת מאה אמאתים.** ש"מ לא להוסיף על הראשונה בא ולא תגבה השניה אא"כ הראשונה בטלה: הכא

אחד זה ואחד זה מן הנשואין: אמר רב [הונא] הוציאה עליו ב' כתובות אחת של מאתים ואחת של ג' מאות באת לגבות מאתים גובה מזמן ראשון [באת לגבות] ג' מאות גובה מזמן שני וכלהו חמש מאות לא גביא דכיון דלא כתב לה צביתי ואוסיפת לך ג' מאות אמאתים הכי קא"ל אי מזמן ראשון גבית גבי מאתים ואי מזמן שני גבית גבי ג' מאות פי' אם תרצה למחול שיעבודך שלא לטרוח לקוחות שקנו לאחר זמן ראשון עד זמן זה תיגבי ג' מאות וכיון שלא קרעה הראשונה ידה על העלונה או תגבה מאתים מזמן ראשון כגון שאין לה מה לטרוף מזמן

ו) מולי ל"ל לא הוי יעשינן דפסק לן תנא מימיה. ז) הוא פרש"י ז"ל. ג) מולי ל"ל דאם כבר נשאת שתגבה מן הנשואין.

עין משפט נר מצוה

יב א מיי' פ"ג מהל' אישות הל' י"ח וסי"ד הל' יא סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' לז סעי' ח:

יג ב מיי' פ"ג שם הל' יג סמג שם טוש"ע שם סי' לז סעי' ג וסי' נה סעי' ז:

יד ג מיי' פכ"א מהל' אישורי איסור הל' לא סמג לאוין קכו טוש"ע שם סי' עו סעי' ח:

טו ד מיי' פ"י מהל' אישות הל' יא ופט"ז הל' כט סמג עשין מח טוש"ע שם סי' נה סעי' ו וסי' ק סעי' מד:

תוספות רי"ד

א"ל מר בר אמימר לרב אשי הכי אמרי נהרדעי הלכתא כוותיה דרב ששת פי' דפשיט לעיל בתו מאלמנותו ואמר שמעשה ידיה לאחין. ורב אשי אמר הלכתא כוותיה דרב. ומסיק תלמודא והלכתא כוותיה דרב: **מתני'** המארס את בתו וגרשה אירסה ונתארמלה כתובתה שלו השיאה וגרשה השיאה ונתאלמנה כתובתה שלה ר"י אומר הראשונה של אב. א"ל משהשיאה אין לאביה בה רשות. פי' כיון שביד האב לקדשה וזוכה בכסף קידושיה זוכה נמי בכסף כתובתה של שני האירוסין הללו כיון שלא נשאת ולא בגרה ואכתי לא נפקא מרשותי' ובעידן גובייניה נמי היא ברשותיה וקסבר האי תנא יש בתובה לארוסה. אבל אם השיאה וגרשה השיאה ונתאלמנה כתובתה שלה ואע"פ שנכתבה הראשונ' בעודה ארוסה בתר גוביינא אזלינן וכיון דנשאת כבר יצאה מרשות האב וכתובתה שלה דר"י פליג בראשונה ואמר שהוא של אב: מ"ט דר"י רבה ורב יוסף דאמרי תרוויהו הואיל וברשותו נכתבין פי' המאתים זו הראשונים נכתבו בעודה ארוסה קודם שנשאת ולא אזיל ר"י בתר גוביינא: תניא מודה ר"י במארס בתו כשהיא קטנה ובגרה ואח"כ נשאת שאין לאביה רשות בה פי' כשנכתבה הכתובה הראשונה קודם נישואין בוגרת הוא ולא נכתבו ברשותו ומכאן מוכיח שיש כתובה לארוסה בתנאי ב"ד ואע"ג דלא כתב לה. דאי בדבתב לה עסקינן אמאי מודה בהא ר"י והא בשעת אירוסין דכתב לה (ארוסה) [קטנה] הוא ור"י אזיל בתר כתיבה אלא לאו ש"מ בדלא כתב לה עסקינן ויש כתובה לארוסה ואע"ג דלא כתב לה: השיאה וגרשה וכו' טעמא דהשיאה וגרשה השיאה ונתארמלה כלומר היינו טעמא דנקט נשואין בתרי גווני חד בגירושין וחד באלמנות ולא נקט תרוויהו באלמנות משום דלא ניחא ליה לתנא לאשמעינן בקלקול ובאשה מקולקלת דכי נתאלמנה תרי זימני נקראת קטלנית ותו לא חזיא לאינסובי וסתם לן כדבי דאמר בפ' הבא על יבמתו נשאת לא' ומת לב' ומת לג' לא תנשא ואי הוה תני תרוויהו בגירושין ז) לא סתם לן כוותיה אלא אורחיה דתלמודא הוי למתני בגירושין תרי זימני אבל כי קתני חד בגירושין וחד בנשואין הא וודאי לאו אורחיה דתלמודא הוא ומשום דבעי למיסתם לן כדבי תני הכי אבל נתאלמנה תרי זימני תו לא חזיא לאנסובי ואגב אורחיה קסתים לן תנא כר' דאמר בתרי זימני הוי חזקה: ומיגבא מאימת גביא ג) פי' המורה לענין זכיה דאב

תוספות רי"ד (המשך)

חזינן דלאו בתר אירוסין אזלינן ואפי' לר"י כדקתני ומודה ר"י וכו' אלמא בתר כתיבה אזיל ולא פליגי ר"י וחכמים אלא בזכות האב אבל שיעבוד כתובה מאימת חיילא לא קמיירי והשתא איכביא לן כל אשה שנשאת ונתאלמנה או נתגרשה ובאת לגבות כתובתה לטורפה ממשעבדי היינו מן הלקוחות מאיזה זמן טורפת מנה מאתים יש לה בתנאי ב"ד משעה שאירסה וכתובה כתב לה עכשיו בעת הנשואין מאתים זוז והתוספת ועכשיו מאיזה זמן היא טורפת מזמן אירוסין או מזמן כתיבת הכתובה שהיא בעת הנשואין אמר ר"ה מנה ומאתים מן האירוסין ותוספת מן הנשואין פי' מנה מאתים שנתחייב לה משעת אירוסין בתנאי ב"ד גביא משעת אירוסין ותוספת לא נשתעבד לה אלא משעת נשואין ורב אסי אמר אחד זה ואחד זה מן הנשואין פי' אע"ג דתנאי ב"ד הוא להיות כתובה לארוסה ה"מ אם נתאלמנה או נתגרשה מן האירוסין. אבל אשה שנשאת וכותב לה מאתים ותוספת בתר נשואין אזלי' ולא גביא להו אלא משעת נשואין דהכי הוי עיקר תנאי ב"ד לגבות מן הנשואין ג) דינו משנשאת. וגם מכאן מוכיח שיש כתובה לארוסה ואע"ג דלא כתב לה דאי כתב לה אמאי פליג ר"א למימר מן הנשואין והא כתב לה מן האירוסין ונשתעבדו לו נכסיו. ואמרינן לקמן מאי הוי עלה ת"ש דאמר ר"י א"ש משום ר"א בר"ש מנה מאתים מן האירוסין ותוספת מן הנשואין וחכ"א אחד זה ואחד זה מן הנשואין ומסיק תלמודא והלכתא

תורה אור השלם

ו. וְהִתְנַחַלְתֶּם אֹתָם לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לָרֶשֶׁת אֲחֻזָּה לְעֹלָם בָּהֶם תַּעֲבֹדוּ וּבְאַחֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ בְּאָחִיו לֹא תִרְדֶה בוֹ בְּפָרֶךְ:

ויקרא כה מו

גליון הש"ם

רש"י ד"ה הואיל וברשותו וכו' נכתבים לשון רבים. עי' תוי"ט פ"ג מ"ו דכתובות:

תוספות רי"ד (המשך)

ז) [במשנה שמעניות ליתא], ב) כ"מ קו: [וכמות כו. סד: עירובין לז. סנהדרין פא: נדה י. סד.], ג) [ובתוס' דמגתות מ: השינו כזה דר' זירא לאו היינו רב זירא], ד) [ובערוך ערך שקד מ' איתא שהיה שוקד על דלתי תורה], ה) גם"ל: שמעלמו, ו) מ"י כ"י,

---

הכא נמי. מדלא כתב ואוסיפית לה מאה אמאתים קמאי אלא כתב זמן שני לכל השלם מאות ולא נלשון מוסיף על השטר הראשון ש"מ אחילתיה לשעבודא קמא ואם נאת לגבות שטר השני מגבה מזמן שני אבל גבי תוספת המוסיף בכל כתובות על מנה מאתים כותבין בו ואוסיפית לה על מאי דתקון רבנן הלכך לא אחילתיה לשעבודא קמא וכדקאי קאי: **אמר מר.** אדרב הונא קאי דאמר אם נאת לגבות מאתים כו': **שני שטרות.** של שדה אחת של מכר או מתנה וכתבן ראובן לשמעון אחד בניסן ואחד בסיון: **ביטל שני את הראשון.** ואם כתב לו אחריות וטרפוה ממנו אין גובה אלא מזמן שני וה"נ נימא ראשון בטיל ליה לאחליה לשעבודיה קמא: **דאי מוסיף כה דיקלא.** בשטר בתרא: **לתוספת כתביה.** ולא לגבולי לקמא אלא דאי מזמן שני אתי למגבי ליקני עיקר ותוספת ואי נימא ליה בקמא משום דקדים לא ליקני תוספת: **וה"נ הא אוסיף לה.** דכתב לה שלש מאות: **ליפות כחו כתביה.** ואי נמי לא אוסיף ביה לא ביטל את הראשון אלא דלא ליתו בני מלרא לערעורי עליה דקיימא לן מתנה לית בה משום דינא דבר מלרא: **דינא דבטל חוב.** דאי אתי ב"ח וטריף ליה מייניה קבל עליו אחריות בשטר השני דנהדר וינגבי מייניה מעות הכתובים כאן: **מאי טעמא.** ביטל: **אודי ליה.** בעל השטר שהראשון מזויף היה ונתרלה על האחר לגבות מזמן שני: **אורועי סהדי.** המתומים הראשון לדפרס פסולים לרב אחא כשרים: **ולשלומי פירי.** שאכל לוקח בין זמן ראשון לזמן שני לדפרס משלם: **ולעסקא.** לפרוע מס הקרקע למלך מזמן ראשון לזמן שני לדפרס על המוכר לפרוע לרב אחא על הלוקח לפרוע: **מאי הוי עלה דבתובה.** מאימת גביא:

מתני' וזינתה. באירוסין והיא נערה: **הרי זו בחנק.**

ואפי' נתגיירה פחותה מבת ג' שנים דבחזקת בתולה היא דכי כתיבא סקילה בנערה המאורסה בישראל כתיבא דכתיב כי עשתה נבלה בישראל: **אין לה לא פתח בית אביה.** ת"ל דהוליאה אל פתח בית אביה: **ולא מאה סלע.** אם נמלא בעל שקרן ועדיו וזממין דכולה בישראל כתיבא: **הרי זו בסקילה.** בגמרא [ע"ב] יליף לה: **הרי היא לבית ישראל לכל דבריה.** ויש לה פתח בית אב ומאה סלעים: **יש לה אב ואין לה פתח בית אב.** כגון שאין לו בית ובישראלית קמיירי:

גמ'

אבא. ת"ל דהוליאה אל פתח בית אביה: **ולא מאה סלע.** אם נמלא בעל שקרן ועדיו וזממין דכולה בישראל כתיבא: **הרי זו בסקילה.** בגמרא [ע"ב] יליף לה: **הרי היא לבית ישראל לכל דבריה.** ויש לה פתח בית אב ומאה סלעים: **יש לה אב ואין לה פתח בית אב.** כגון שאין לו בית ובישראלית קמיירי:

גמ'

אבא נמי בראוסיף לה. פי' שכתב בכתובה שניה יותר מבראשונה אבל אין לפרש שכתב בניתי ואוסיפית כך וכך דת"כ היתה גובה שתיהן כדאמרינן לעיל: **משום דינא דבר מצרא.** ומלינא לומר מכר דאם ירלה שניהם אית בה דינא דבר מלרא דאפילו מתנה שכתוב בה אחריות אית בה דינא דבר מלרא ב) ונראה דאם הלוקח עצמו מלרן אלא שייך דינא דבר מלרא דבטול שני את הראשון ויש מפרשים דאלו דוקא נקט משום דינא דבר מלרא דאפילו אלא שייך דינא דבר מלרא אלא ביטל שני את הראשון דנפקא מינה לענין דרך דאפי' למ"ד (ב"ב דף סד:) מוכר בעין רעה מוכר נותן בעין יפה נותן: **אימר אחולי אחליה לשעבודא.** תימה מה אחליה לשעבודא שייך גבי מתנה ונראה לר"י כגון שבין זמן הראשון לזמן שני קנה הנותן שדה אלא שדה הניתן והשתא אחליה מקבל מתנה לשעבודא ולא יוכל לטעון דינא דבר מלרא ועוד ג) אומר דשב"א דנפקא מינה אם לא אמרו בין זמן הראשון לזמן שני שיטרפו בעלי חוביו מאותה שדה ד) [ת"ל אם יאכל הנותן פירות בין זמן הראשון לשני]: **איכא** בינייהו אורועי סהדי. תימה גדולה הוא מה שפירש בקונטרס לפסול העדים דאין יכול לפסול העדים בענין זה ונראה לר"י דאם יש לזה מקבל מתנה שום שטר אחר שהעדים אלו חתומים בו מרעין ליה לשטרא הואיל והוא מודה שהן פסולין אי נמי לפסול אתיתתן קאמר דאימר זיופי זייף הואיל והוא מודה שהשטר הזה מזויף: **והלכתא** אחד זה ואחד זה מן הנשואין. תימה לרבינו יצחק דהשתא מסקינן דאחד זה ואחד זה מן הנשואין אע"ג דאוסיף לה ופליגא אדרב נחמן דאמר לעיל אי אוסיף דיקלא לתוספת אתיה ולא ביטל שני את הראשון וזהו תימה דהלכתא כרב נחמן בדיני ורפרס ורב אחא אפילגו אליביה ודייקינן נמי בשילהי הכותב (לקמן דף פט: ושם) כוותיה ואור"י דהכא אע"ג דאוסיף תוספת ביטל (ה) את הראשון וטעמא משום דליכא שטר אחר אבל אם יש שטר אחר כשהוסיף בשני לא ביטל את הראשון דאיכא עדים אחרים ואם נאת לגבות מזמן שני תגבה כל התוספת הכתובה בשטר השני: פשיטא לי פי' בשני שטרות היוצאין בזא"ז שלא בטל שני את הראשון אי הוי הראשון במכר ושני במתנה דליפות כחו הוא דכתב ליה משום דינא דבר מצרא פי' במכר יכול בעל מצרא להוציא מידו אבל מתנה ליית בה משום דינא דבר מצרא ולהכי הדר וכתב לה בלשון מתנה לשתף מעליו בר מצרא ולא לבטל את הראשון וכ"ש ראשון במתנה ושני במכר דמשום דינא דב"ח כתביה. פי' דבמתנה ליכא אחריות ובמכר איכא אחריות ואי אתי בע"ח וטריף לה מיניה הדר על המוכר ומ"ה הדר וכתב ליה ולא לבטל את הראשון. ודאי שניהם במכר שניהם במתנה בטל שני את הראשון מ"מ רפרס אמר אודויי אודי ליה. ר"א אמר אימור איחוליה אחליה לשיעבודיה קמא. פי' רפרס אמר הודה לו המקבל לנותן שהשטר הראשון נכתב בשקר ולא היה אמת לפיכך ביקש לו שיכתוב לו שטר שני ור"א סבר אין אנו מחזיקין את הראשון בפסול אלא אמרינן כשר היה ולמה כתב לו השני שפיוסו המוכר ללוקח שימחול שיעבוד של זמן א' ויתפש מזמן שני מפני שהיה לו שום שדה למכור בין זמן הא' לזמן הב' ולא היה הלוקח רוצה לקנותו מפני שיעבודו של זה הלפיכך פייסו שימחול לו שעבוד דמזמן ראשון מ"ב א"ב אורועי סהדי לרפרס כיון שהודה לו שבשקר נכתב הא' העדים הם פסולים לו שאם יש לו שום שטר שהם חתומים בו הוא בטל דפיו כך' עדים והוא הודה שהם פסולים אבל לעלמא לא כל הימנו לפוסלם וכ"ש לאורועי ול"א לפסול ולמ"ד אחולי אחליה וכו' נאמנים. א"נ לשלומי פירי לרפרס דאמר אודויי אודי ליה שהראשון היה פסול א"כ כל הפירות שאכל

מסורת הש"ס

ה) לקמן פט:, ב) [ס"ל מהכ"], ג) נ"מ קח:, ד) [דנרים כב:], ה) [כלאים פ"מ קח:], ו) [ועוד לאיכא למימר דהכא לאיירי בדלמא לה ולא תקשי אדב נתמן דהכא לאיירי כשמחזרת לו כתובה לאשה כשעתן לה הנעיה. ת"י כ"ו],

תורה אור השלם

1. וְהוֹצִיאוּ אֶת הַנַּעֲרָ אֶל פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ וּסְקָלוּהָ אַנְשֵׁי עִירָהּ בָּאֲבָנִים וָמָתָה כִּי עָשְׂתָה נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהָ וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ: דברים כב כא

גליון הש"ם

רש"י ד"ה אורועי סהדי וכו' לרפרס פסולים. עי' מ"ל (פ"ג) [פ"ל] מהל' שמיטה הל' ט: **תוס'** ד"ה אימר וכו' אומר רשב"א רנ"מ. עי' בתשובת מהר"ל שמן סי' ק"ה: ד"ה והלכתא ז"ל שאינו דוצה לפשוט. כעין זה בתוס' קידושין כג ע"ב ד"ה דאר"ה. ולף סה ע"ל תוס' ד"ה ואם: **בא"ד** אמרה משפחה ואינה ברייתא. עיין לקמן פז ע"ל כרש"י ד"ה ול"ד:

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה והלכתא וכו' לאיכא תוספת ביטל שני את הראשון:

תוספות רי"ד

שני. או אם יש לה מה לטרוף גובה ג' מאות מזמן שני: וא"ר נחמן שני שטרות היוצאים בזא"ז בטל שני את הראשון. פי' אם כתב לו שני שטרי מכר או שטרי מתנה על שדה אחת הא' כתב בניסן וא' כתב בתשרי בטל שני את הראשון פי' אם היה בו אחריות וטרפוהו ממנו אינו גובה אלא מזמן שני. אמר ר"פ ומודה ר"נ דאי אוסיף ביה דיקלא לתוספת כתביה. פי' אי אוסיף דיקלא בשטרא בתרא לא בטל שני את הראשון אלא ידו על העליונה דקא"ל אי מזמן ראשון בעית למיגבי גבי' במאי דכתיב ביה ואם תרצה למחול שיעבודך מזמן ראשון ולגבות מזמן שני תגבה כל התוספת הכתובה בשטר השני: פשיטא לי פי' בשני שטרות היוצאין בזא"ז שלא בטל שני את הראשון אי הוי הראשון במכר ושני במתנה דליפות כחו הוא דכתב ליה משום דינא דבר מצרא פי' במכר יכול בעל מצרא להוציא מידו אבל מתנה ליית בה משום דינא דבר מצרא ולהכי הדר וכתב לה בלשון מתנה לשתף מעליו בר מצרא ולא לבטל את הראשון וכ"ש ראשון במתנה ושני במכר דמשום דינא דב"ח כתביה. פי' דבמתנה ליכא אחריות ובמכר איכא אחריות ואי אתי בע"ח וטריף לה מיניה הדר על המוכר ומ"ה הדר וכתב ליה ולא לבטל את הראשון. ודאי שניהם במכר שניהם במתנה בטל שני את הראשון מ"מ רפרס אמר אודויי אודי ליה. ר"א אמר אימור איחוליה אחליה לשיעבודיה קמא. פי' רפרס אמר הודה לו המקבל לנותן שהשטר הראשון נכתב בשקר ולא היה אמת לפיכך ביקש לו שיכתוב לו שטר שני ור"א סבר אין אנו מחזיקין את הראשון בפסול אלא אמרינן כשר היה ולמה כתב לו השני שפיוסו המוכר ללוקח שימחול שיעבוד של זמן א' ויתפש מזמן שני מפני שהיה לו שום שדה למכור בין זמן הא' לזמן הב' ולא היה הלוקח רוצה לקנותו מפני שיעבודו של זה הלפיכך פייסו שימחול לו שעבוד דמזמן ראשון מ"ב א"ב אורועי סהדי לרפרס כיון שהודה לו שבשקר נכתב הא' העדים הם פסולים לו שאם יש לו שום שטר שהם חתומים בו הוא בטל דפיו כך' עדים והוא הודה שהם פסולים אבל לעלמא לא כל הימנו לפוסלם ומ"ה אמר לאורועי ול"א לפסול ולמ"ד אחולי אחליה וכו' נאמנים. א"נ לשלומי פירי לרפרס דאמר אודויי אודי ליה שהראשון היה פסול א"כ כל הפירות שאכל

הכא נמי היינו טעמא דלא גביא מדלא כתב לה אוסיפית לך מאה אמאתים אחולי אחילתיה לשעבודא קמא אמר מר [א]אי בעיא בהאי גביא אי בעיא בהאי גביא לימא פליגא דרב נחמן [ב]דאמר רב נחמן [ג]שני שטרות היוצאין בזה אחר זה ביטל שני את הראשון לאו מי איתמר עלה אמר רב פפא ומודה ר"נ [ד]דאי אוסיף ביה דיקלא לתוספת כתביה הכא נמי הא אוסיף לה מידי גופא אמר רב נחמן [ה]שני שטרות היוצאין בזה אחר זה ביטל שני את הראשון אמר רב פפא ומודה רב נחמן [ו]דאי אוסיף ביה דיקלא לתוספת כתביה [ז]פשיטא ראשון במכר ושני במתנה ליפות כחו הוא דכתב ליה משום דינא דבר מצרא וכל שכן ראשון במתנה ושני במכר דאמרינן משום דינא דבעל חוב הוא דכתב כן אלא אי שניהם במכר שניהם במתנה ביטל שני את הראשון מאי טעמא רפרס אמר [ח]אימר אודויי אודי ליה רב אחא אמר אימר אחולי אחליה לשיעבודיה מאי בינייהו [ט]איכא בינייהו אורועי סהדי ולשלומי פירי ולטסקא מאי הוי עלה דכתובה ת"ש דאמר רב יהודה אמר שמואל משום ר"א בר"ש מנה מאתים מן האירוסין ותוספת מן הנישואין וחכ"א אחד זה ואחד זה מן הנישואין והלכתא אחד זה ואחד זה מן הנישואין: **מתני'** [י]הגיורת שנתגיירה בתה עמה וזינתה הרי זו בחנק אין לה לא פתח בית האב ולא מאה סלע [יא]היתה הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה הרי זו בסקילה ואין לה לא פתח בית האב [יב]ולא מאה סלע היתה הורתה ולידתה בקדושה הרי היא כבת ישראל לכל דבריה [יג]יש לה אב ואין לה פתח בית האב ואין לה אב הרי זו בסקילה לא נאמר [יד]פתח בית [טו]אב אלא למצוה:

גמ'

כתובה באירוסין אלא מתנאי ד"ד הלכך נתבטל תנאי ראשון ע"י שטר אבל לעיל דאיכא שני שטרות כשהוסיף בשני לא ביטל את הראשון הואיל והוא בידו עדיין וא"ת וכיון דאיירי מילתייהו דרב הונא ורב אסי בדלא כתב לה א"כ תפשוט מהכא הא דבעי בפ"ק דב"מ (דף יז: ושם) מי אמרוסה אית לה כתובה בדלא כתב לה ו"ל שאינו רולה לפשוט אלא מן המשנה או מברייתא ואע"ג דאיכא לאוכוחי ממילתא דר' אלעזר ב"ר שמעון ורבנן הא נמי מימרא היא דרב יהודה אמר שמואל [טז] אמרה משמיה ואינה ברייתא וממתניתין דהמאמרת את בתו ליכא לאוכוחי דאיכא לאוקמה בדכתב לה וא"ת ותפשוט מהא דתניא לעיל מודה ר' יהודה במאמרת את בתו ובגרה ונאנסת שאין נאמנים לשאינה בה ועכ"כ בדלא כתב לה מיירי דאי כתב לה הויא שלו הואיל וברשותו נכתבה כדאמר לעיל ואי אמרוסה אין לה כתובה פשיטא דאין לו בה כלום וגרסה לרשב"ל דלעולם איכא לאוקמה בדכתב לה ומיירי כגון שהוסיף לה בשעת נשואין דסלקא דעתא הואיל ומנה מאתים שלו תוספת נמי שלו קמ"ל): **הגיורת** שנתגיירה בתה עמה: דאיירי בפחותה מבת שלש דאין דרכה להתגייר אלא עם אמה ועוד דאין סברא שיטלילוה על דעת ב"ד שאין מטלילין גר קטן על דעת ב"ד אא"כ הוא מוכן להתגייר וחלת פחותה מבת ג' אין בה דעת לתבוע להכי נקט שנתגיירה בתה עמה והטלילוה על דעת אמה ועוד משום דבעי למיתני היתה הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה: **אין לה פתח בית אב כו' הרי זו בסקילה.** תימה דמיקשי מהכא למ"ד בפ' גנמר הדין (סנהדרין דף מה:) נקטעה יד העדים פטור דבעינן קרא דכתיב וי"ל דשאני הכא דגלי קרא ומתה לרבות הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה הרי זו בסקילה. א"ל פתח בית אב. פי' דהא אין לה אב שאין מיוחסת אחר אביה כיון שהוא עובד כוכבים והיא גיורת ולא משום שאין יחוס לעובד כוכבים דודאי אית ליה יחוס דכתיב מרודך בלאדן בן בלאדן; ולא מאה סלע כדמפרש בגמרא למיתה נכתבה ולא לקנס. היתה הול"ב הרי זו כבת ישראל לכל דבריה. פי' נתגיירו שניהם אביה ואמה ונתעברת אמה בעודה יהודית דעכשיו יש לה אב: יש לה אב ואין לה פתח בית אב פי' בישראלית קמיירי ואין בית לאביה.

י"ל פתח בית אב וא"ל אב. הרי זו בסקילה לא נאמר פתח בית אב אלא למצוה:

מוסף רש"י

שני שטרות היוצאין בזה אחר זה. זמנו של זה קודם לזה ושניהם על הלוואה אחת או על מכר אחד, ביטל שני את הראשון. ואינו טורף אלא מזמן שני, דיכון דכתב לשטרא בתרא אחליה לשעבוד קמא (לקמן פט:). דאי אוסיף ביה דיקלא. בשטר שני, לתוספת כתביה. ולא אחליה לשעבוד לגבול זמן שני ומזמן ומכוחה מיהא לא גביא מדלא כתב לה לגבולי ואוסיפית לה הך אקמייתא אלא שטר כתובה יתיבא כתב לה ולא הזכיר בה את הראשונה, הכי קאמר אם תתרלי למחול שעבוד של ראשונה גבי כתובה זו המרובה ואם לא גבי הראשונה המועטת הלכך הי מייהו דבעינא גבית, וכי אמר רב נחמן ביטל שני את הראשון בלא אוסיף ביה מידי לאי לאו לגבולי קמא אתא למאי כתביה (שם).

תוספות רי"ד (המשך)

הלוקח בין זמן הא' לזמן הב' חייב להחזיר לבעלים ולר"א אינו חייב להחזיר לבעלים: א"נ לטסקא. פי' לפרוע מס המלך מזמן א' ועד זמן ב' לרפרס דאמר אודויי אודי ליה גם המוכר הודה ללוקח שהא' היה בטל והב' עיקר וא"כ מס הקרקע על המוכר לפרוע מניסן ועד תשרי ולר"א על הלוקח לפרוע ומסתברא כר"א דאחזוקי סהדי בשיקרא לא מחזקינן: **מתני'** הגיורת שנתגיירה בתה עמה ונזנתה ה"ז בחנק אין לה פתח בת אב ולא ק' סלע. פי' שנתגיירה עמה כשהיא קטנה דעכשיו בתולה היא שבפ"ע אין לה לקטנה דעת להתגייר ואי בגדולה שנתגיירה שוב אינה בתולה. וזינתה מן האירוסין והיא נערה ה"ז בחנק. פי' אם נשאת והנציא עליה בעלה שם רע ע"פ עדים שזנתה באירוסין דאין לה דין מאורסה בת ישראל שנסקלין ע"י הוצאת שם רע. דכי כתיב סקילה בנערה המאורסה בישראל כתיב. דכתיב במוציא שם רע כי עשתה נבלה בישראל. והאי לאו בת ישראל היא הואיל והיתה